

پاسخ‌های حقوق بین الملل به

دزدی دریایی

در سواحل سومالی

- فراز و فرود های یک انجمن
- چشم انداز فعالیت های پژوهشی
- انجمن ایرانی روابط بین الملل
- زندگی نامه محمد البرادعی

خبرنامه

انجمن ایرانی روابط بین الملل

سال دوم، شماره ۶، زمستان ۱۳۸۸

کاری از اعضای دانشجویی انجمن

طراح جلد و صفحه آرا: مجتبی طاهری

نشانی انجمن: تهران، خیابان کریم خان زند، نبش آبان شمالی، شماره ۷۶، ساختمان مرکزی سابق دانشگاه علامه طباطبایی، انجمن‌های علمی، طبقه دوم، انجمن ایرانی روابط بین‌الملل.

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۰۱۴۴۶ و ۴۸ - داخلی ۱۰۵۷

شبکه جهان گستر: www.iisa.ir

نشانی الکترونیکی: iranianiisa@gmail.com - info@iisa.ir

مطالب، خبرها، گفت‌وگوها و محتوای خبرنامه لزوماً بیانگر دیدگاه‌های انجمن ایرانی روابط بین‌الملل نیست.

دکتر مهدی ذاکریان / رییس انجمن
دکتر ارسلان قربانی شیخ نشین / نایب رییس
دکتر اصغر افتخاری / دبیر
دکتر امیر محمد حاجی یوسفی / عضو هیئت مدیره
دکتر حمید احمدی / عضو علی‌البدل
دکتر جلال دهقانی فیروز آبادی / عضو علی‌البدل
دکتر حسین دهشیار / خزانه دار
دکتر محمد جواد حق‌شناس / بازرس
آقای ضیاء الدین صبوری / بازرس علی‌البدل

مشاوران علمی

دکتر مسعود آریایی / دانشگاه آزاد اسلامی
دکتر اصغر افتخاری / دانشگاه امام صادق (ع)
دکتر جواد امام جمعه / دانشگاه اصفهان - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر داود باوند / بازنشسته وزارت امور خارجه - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر محمد رضا تخشید / دانشگاه تهران - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر امیر محمد حاجی یوسفی / دانشگاه شهید بهشتی
دکتر محمد باقر حشمت زاده / دانشگاه شهید بهشتی - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر محمد جواد حق شناس / دانشگاه آزاد اسلامی
دکتر محمد حسن خانی / دانشگاه امام صادق (ع)
دکتر محسن خلیلی / دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر جلال دهقانی / دانشگاه علامه طباطبایی
دکتر مهدی ذاکریان / دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات (عضو هیئت مؤسس)

دکتر محمد کاظم سجادیپور / دانشکده وزارت خارجه
دکتر حسین سلیمی / دانشگاه علامه طباطبایی
دکتر سید حسین سیف‌زاده / دانشگاه تهران - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر ابوالقاسم طاهری / دانشگاه علامه طباطبایی - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر محمد جواد ظریف / دانشکده وزارت خارجه - (عضو هیئت مؤسس)
دکتر مهدی فاخری / دانشکده وزارت خارجه
دکتر مجتبی مقصودی / دانشگاه آزاد اسلامی
دکتر عباس ملکی / دانشگاه شریف
دکتر سید محمد موسوی / دانشگاه پیام نور
دکتر عبدالامیر نبوی / پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
دکتر احمد نقیب‌زاده / دانشگاه تهران (عضو هیئت مؤسس)

فهرست مطالب

- ۲ فراز و فرود های یک انجمن
- ۴ چشم انداز فعالیت های پژوهشی انجمن ایرانی روابط بین الملل
- ۶ پاسخ های حقوق بین الملل به دزدی دریایی در سواحل سومالی
- ۱۰ زندگی نامه محمد البرادعی
- ۱۴ فراخوان دوره آموزشی رهیافت ها و نظریه های روابط بین الملل به زبان انگلیسی
- ۱۵ فراخوان برنامه بازدید از موزه ها و بازخوانی جنبه های تاریخی روابط بین الملل

فراز و فرود های یک انجمن

مهدی طاهری
دبیر اجرایی انجمن

زمستان ۱۳۸۵ زمانی که گفت و گو هایی پیرامون عملکرد انجمن علوم سیاسی ایران و امکان شکل گیری انجمن روابط بین الملل با تنی چند از اساتید دانشکده حقوق واحد علوم و تحقیقات داشتم هیچگاه تصور نمی کردم که اکنون شاهد به پایان رسیدن نخستین دوره مدیریتی این انجمن علمی باشم.

در ساعت ۲۲:۵۰ اسفند ماه ۱۳۸۵ شماری از دانش آموختگان روابط بین الملل در پی فراخوانی که از قبل داده شده بود در تالار مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه گردهم آمدند تا بنای تاسیس انجمن ایرانی روابط بین الملل را نهند. همکاری من از همان شب تاسیس با انجمن آغاز شد. اولین انتخابات هیات مدیره برگزار، برگه های رای را در حضور بازرس وزارت علوم میان حاضرین پخش کرده و پس از اخذ آراء افراد ذیل حایز اکثریت آرا شدند: دکتر محمود سریع القلم، دکتر کیهان برزگر، دکتر مهدی ذاکریان، دکتر عبدالعلی قوام، دکتر حسین دهشیار به عنوان اعضای اصلی و دکتر احمد نقیب زاده و دکتر اسداله اطهری اعضای علی البدل انتخاب گردیدند.

غالب افراد منتخب را از نزدیک می شناختم، خوشحال بودم که با برخی از بزرگان رشته روابط بین الملل افتخار همکاری یافته‌ام. آن شب گذشت و در اولین جلسه ای که در لابی هتل لاله، هیات مدیره جدید برگزار نمود به اتفاق آرا آقای دکتر مهدی ذاکریان به عنوان رییس انجمن انتخاب گردید. انتظار این بود که دکتر قوام به عنوان پیشکسوت و استاد برجسته این رشته سکان هدایت این نهاد علمی را عهده دار گردد. اما علی رغم اصرار اعضا برای پذیرفتن این مسئولیت را به آقای دکتر ذاکریان که موثرترین فرد در راه اندازی انجمن بود، پیشنهاد می کند که مورد پذیرش اعضا قرار می گیرد. بعد ها بحث هایی را با دکتر ذاکریان راجع به چگونگی شکل گیری این انتخاب داشتم.

هیات مدیره در آن جلسه، مسئولیت ثبت انجمن را به بنده واگذار و مقرر شد طی وکالتی که داده می شود، پیگیری امور حقوقی تا مرحله ثبت رسمی انجمن را انجام دهم. روزها، هفته ها و ماه ها بدنبال این ماموریت به اداره ثبت شرکت ها واقع در بلوار میرداماد آمودش داشتم. از دکتر مقصودی عضو موثر انجمن علوم سیاسی ایران شنیده بودیم که روند سختی در راستای ثبت انجمن در پیش روست. وی، پیگیر ثبت انجمن علوم سیاسی بودند. پروسه

سخت و طاقت فرسای ثبت یک انجمن بوسیله یکی از دوستان مسئول در اداره ثبت شرکت ها کمی تسهیل شد. تعداد زیاد و پراکندگی مکانی اعضای هیات موسس و هیات مدیره، جمع آوری مدارک و مشخصات از تک تک آنها، اخذ امضاء در چندین مرحله، و بعضا همکاری نکردن برخی از اعضای هیات موسس در ارایه بموقع مدارک از یک طرف و موانع قانونی سازمان ثبت از طرف دیگر، مسیر پیش رو را دشوار می نمود. اما علیرغم همه این ها، انجمن بالاخره در تاریخ ۱۳/۹/۱۳۸۶ موفق به اخذ مجوز گشت.

با پیگیری های دکتر ذاکریان انجمن در مرکز مطالعات خاورمیانه، مستقر گشت. وسایلی برای دفتر خریداری، فرم هایی جهت ثبت نام و عضو گیری آماده و بسته هایی به منظور ایجاد تعامل با اعضای هیات علمی روابط بین الملل دانشگاه های کشور، ارسال گردید.

همه چیز خوب پیش می رفت. محققین مستقر در مرکز مطالعات خاورمیانه با روی گشاده از انجمن استقبال کردند. علیرغم اطلاع رسانی کم، استقبال دانشجویان و اساتید ستودنی بود. فقط گه گاهی زمزمه های انتقاد از شکل گیری انجمن به گوش می رسید. فحوای کلام آن بود که با وجود انجمن علوم سیاسی، نیازی به ایجاد یک انجمن موازی نبود. و این اقدام به تضعیف این نهاد علمی می انجامد. انجمن علوم سیاسی ایران، برای خود شانیت عام قائل بود. بر همین مبنا این انجمن در اولین همایش ملی خود در اردیبهشت ماه ۸۶ که من مسئولیت تبلیغات آن را به عهده داشتم، و متعاقب آن در همایش های مشابه، به هر دو زمینه رشته علوم سیاسی و روابط بین الملل پرداخت. اقدامی که علیرغم حضور و فعالیت انجمن ایرانی روابط بین الملل، در همایش های بعدی نیز تکرار شد. هرچند که بر این اقدام ایشان نمی توان خرده گرفت و غرض از بیان، ترسیم فضای موجود در

اگر چه انجمن را از بلا تکلیفی و سردرگمی رهایی داد اما به جهت فاصله و دوری از مراکز علمی، دسترسی اعضا بسهولت صورت نمی گرفت. از طرف دیگر تغییر آدرس، تلفن و نمابر ارتباط اعضا را دچار مشکل نموده بود. سیستم اطلاع رسانی که عمدتاً از طریق سایت انجمن صورت می گرفت، بدلیل تغییرات پشتیبانان آن با مشکل بروز رسانی دست به گریبان بود.

انجمن با تمام این مشکلات اقدام به برگزاری سمینارها و برنامه های قابل توجه نمود. از جمله این برنامه ها همکاری با فرهنگسرای رسانه و برپایی همایشی تحت عنوان "فوتبال و رسانه" بود. برای خود ما هم قابل باور نبود که انجمن روزی در زمینه فوتبال هم همکاری داشته باشد! دعوت از سفرای برزیل و آرژانتین به عنوان دو قطب مهم فوتبال و نشست در کنار کسانی چون عادل فردوسی پور برایمان جالب بود.

جلساتی با عنوان "نقد کتاب" با همکاری دانشگاه امام صادق (ع) در دانشکده حقوق دانشگاه تهران برگزار و از نویسندگان اثر مورد نقد دعوت می شد تا به ارزیابی آن توسط حاضرین در جلسه که به تعدادی از آنان کتاب داده شده بود بپردازند.

از جمله برنامه هایی که توسط انجمن انجام می گرفت، همگامی با رخداد های بین المللی بود. بر همین مبنا انجمن سمیناری را همزمان با برپایی انتخابات در امریکا با حضور کارشناسان داخلی و خارجی، و همچنین همایشی را با همکاری انجمن علوم سیاسی ایران در مورد حوادث غزه برگزار نمود. انجمن در آستانه انتخابات دهم ریاست جمهوری نیز با دادن بیانیه ای بدون حمایت از نامزدی شخص خاصی به بیان دیدگاه ها و راهکارهایی که رییس جمهور آینده در مسایل بین المللی با آن روبروست پرداخت.

بسیاری از افرادی که برای عضویت می آمدند یا اینکه عضو انجمن بودند، این نکته را بیان می کردند که عضویت در انجمن چه فوایدی را برایشان در پی دارد و چه وجه تمایزی با افراد غیر عضو می کنند. بر همین مبنا انجمن درصدد برآمد تا یکسری امکانات و تسهیلات برای اعضا در نظر گیرد. پیگیری استفاده اعضا از امکانات تفریحی همچون تخفیف در بلیط سینما و... ارائه گواهینامه و معرفی نامه به اعضا جهت استفاده در مراکز داخلی و خارجی، توزیع کتاب و مجلات به صورت نیم بها، دادن هدایا به اعضا در مناسبت های مختلف، برگزاری کلاس های آموزشی با هزینه پایین و... از جمله این اقدامات است. اگر چه مواردی نیز شکل عینی به خود نگرفت.

مشکل مکانی انجمن در تابستان ۸۸ با پیگیری هایی که در کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم و با کمک آقای دکتر قربانی عضو جدید هیات مدیره انجمن صورت گرفت حل شد و دفتری واقع در خیابان کریمخان به انجمن واگذار گردید. اتافی که در ابتدا به انجمن واگذار گردید نسبتاً کوچک و خارج از دید عمومی بود. اگر چه مسئولین ساختمان از پر بودن اتاق های دیگر سخن می گفتند اما با سماجت های صورت گرفته یک اتاق مناسب برای دفتر انجمن در نظر گرفته شد.

همه این فراز و نشیب ها در گام نخستین انجمن ایرانی روابط بین الملل طی شد تا امروز که شاهد دومین دوره هیات مدیره هستیم، انجمن با بیش از ۲۲۰ عضو، دارای دفتری مستقل و سهل الوصول برای اعضا، با کوله باری از تجربه، و دارای ارتباطی گسترده با مراکز علمی ملی و بین المللی به آینده ای روشن امیدوار باشد.

دوره

آغازین

فعالیت انجمن است.

انجمن در راستای

حوزه تعریف شده مندرج در

اساسنامه خود، به اقداماتی از قبیل برپایی سمینارهای تخصصی، برپایی سلسله جلساتی با عنوان شب ملل، جلسه نقد کتاب، چاپ خبرنامه، و عقد تفاهمنامه و همکاری با سایر موسسات و نهادهای علمی داخلی و خارجی می پرداخت. عمده تلاشها توسط دکتر ذاکریان انجام می گرفت. وی یک تنه امور انجمن را پیش می برد. استقرار دفتر انجمن در مرکز مطالعات خاورمیانه، و حضور ۴ تن از اعضای هیات مدیره انجمن بویژه دکتر ذاکریان، به عنوان محققین مرکز بر پیشبرد اهداف و عملکرد انجمن موثر بود.

ماه های اولیه، فعالیت های انجمن مسیر منظم و مشخصی را می پیمود. علیرغم اینکه نهادهای تازه تاسیس در بدو امر با مشکلات متعددی بویژه شناساندن خود به فضای بیرونی دست به گریباند، لیکن بدلیل حسن اعتبار متصدیان آن، این مسیر به خوبی طی می گشت. اما مشکلات انجمن طی حادثه ای نمود بیرونی یافت. دکتر مهدی ذاکریان طی اتفاق غیر پیش بینانه ای به مدت بیش از ۲ ماه از فعالیت های انجمن بازماند. فضای ایجاد شده از این اتفاق بر روند انجمن تاثیر مستقیم گذارد و عمده فعالیت های آن را تحت تاثیر خود قرار داد. از جمله مهمترین این اثرات، قطع همکاری انجمن با مرکز مطالعات خاورمیانه و تخلیه دفتر انجمن از آن مرکز بود. غالب وسایل به اتاق دکتر اطهری منتقل و تا بازگشت دکتر ذاکریان در آنجا نگهداری شد. در طول این مدت فعالیت های انجمن در منزل از طریق ارسال و دریافت ایمیل و یا از طریق تلفن همراه پیگیری و انجام می شد.

با بازگشت رییس انجمن ایرانی روابط بین الملل، فعالیت ها از سر گرفته شد. در ابتدای امر ایشان بدلیل پاره ای از مسائل استعفای خود را از ریاست انجمن طی نامه ای اعلام کرد. اما با مخالفت هیات مدیره مواجه شد. مهمترین مشکلی که در این دوره انجمن با آن دست به گریبان بود، نداشتن دفتر جهت انجام امور بود. برای حل موقت این مشکل، انجمن موقتا به ساختمانی که متعلق به همشیره دکتر ذاکریان بود نقل مکان و مسائل جاری انجمن از سر گرفته شد. همه این ها به این دلیل بود که انجمن بودجه کافی برای اجاره دفتر را نداشت. اگر چه با ارتباطات کتبی و شفاهی که با برخی مراکز علمی صورت گرفته بود توافقات اولیه مبنی بر استقرار یک دفتر انجام شده بود، لیکن علیرغم رایزنی های دکتر نقیب زاده و دکتر سیف زاده در گرفتن دفتری در دانشگاه تهران، این امر هیچگاه صورت عملی به خود نگرفت. دفتر موقت انجمن واقع در ساختمانی در خیابان شهید کلاهدوز،

● اشاره

اصغر افتخاری متولد ۱۳۴۷ و دارای مدرک دکترای تخصصی در رشته علوم سیاسی، از دانشگاه امام صادق علیه السلام می باشد. افتخاری عضو هیات علمی و معاون پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام است که در نشست عمومی انجمن به عنوان عضو هیات مدیره انتخاب گردید. حوزه مطالعاتی وی، امنیت پژوهی بوده و نظریه امنیت ایجابی-سلبی او طی ۸ سال گذشته مورد توجه کارشناسان بوده است. تا کنون ۲۲ عنوان کتاب و یکصد عنوان مقاله به قلم او منتشر شده است. سردبیری فصلنامه (علمی-پژوهشی) دانش سیاسی، عضویت در هیات تحریریه نشریاتی چون راهبرد دفاعی، و مطالعات راهبردی، از جمله فعالیت های پژوهشی دیگر او می باشد. جهت اطلاع از مشروح این فعالیت ها می توان به این آدرس مراجعه نمود:

[http:// www.eftekhary.ir](http://www.eftekhary.ir)

خبرنامه انجمن با توجه به انتخاب دکتر افتخاری به عنوان دبیر انجمن ایرانی روابط بین الملل، گفت و گویی را با ایشان ترتیب داده که در ادامه مشروح آن می آید.

جناب آقای دکتر افتخاری قبل از ورود به بحث و به عنوان مقدمه؛ لطف نموده تصویری از جایگاه رشته روابط بین الملل در کشور ما در مقام مقایسه با دیگر کشورها ارائه نمایید تا بر مبنای آن به بررسی های موردی و دقیق تری بپردازیم. بسم الله الرحمن الرحیم. آنچه در ارتباط با رشته روابط بین الملل می خواهم بیان نمایم، البته منحصر به این رشته نبوده و متاسفانه در بسیاری از رشته های دانشگاهی ما مصداق دارد. اما آنچه تذکار آنها را در اینجا ضروری می سازد، ظهور و بروز آن است که توجه ویژه ای را می طلبد. در این خصوص چند نکته را مد نظر می توان داشت:

اول آنکه، رشته روابط بین الملل در مقایسه با سایر رشته های حوزه سیاسی، در کشور ما از نوعی اقبال و توجه اولیه برخوردار است که این را می توان یک مزیت قابل توجه به شمار آورد. اصولاً این رشته به دلیل ملاحظات کاربردی که دارد در عمده جوامع مورد اقبال می باشد که کشور ما از این حیث استثناء نبوده و باید روی این

چشم انداز فعالیت های پژوهشی انجمن ایرانی روابط بین الملل

در گفت و گو با
دکتر اصغر افتخاری

مزیت، سرمایه گذاری هدفمند نمود.

دوم آنکه، رشته روابط بین الملل در کشور ما قدری «انتزاعی» و «بریده از عینیت ها» شده که آن هم به دلیل وجود تنگناهای سیاسی و اقتصادی است. اصولاً کارشناسان و دانشجویان این حوزه باید در شبکه روابط و تعاملات بین المللی حضور داشته باشند و آموزه های نظری خود را با محک تجربه، اصلاح و تقویت نمایند. متاسفانه از این حیث دانش روابط بین الملل در کشور ما آسیب پذیر است و بیشتر کتابخانه ای تا عملیاتی رشد نموده است.

سوم آنکه، روابط بین الملل در جامعه علمی جهانی به شدت با موضوعات بین المللی مرتبط شده و در نتیجه شاهد تعریف گرایش ها، عناوین، دروس و حتی سر فصل هایی هستیم که ابتکاری و متناسب با نیازهای جاری است. برای مثال مقولات مهمی چون «امنیت بین الملل» در کنار مباحث روشن و کاربردی چون «شبیه سازی در روابط بین الملل» و ... مطرح شده اند که تولید «گرایش» یا «روش های مطالعاتی» تازه ای را در این رشته ضروری ساخته است. اما روابط بین الملل ما هنوز در همان چارچوب سنتی به حیات خود ادامه می دهد که فرآیندی مطلوب ارزیابی نمی شود.

چهارم آنکه، بومی سازی گفتمان روابط بین الملل و غنی سازی آن با مباحث بومی، اسلامی و حتی نیازهای کاربردی هنوز جدی گرفته نشده است. از این منظر رشته هایی چون «معارف اسلامی و روابط بین الملل» و یا مباحث مهمی چون «ایران و نظام بین المللی» و یا گرایش های کاربردی چون «جهان اسلام» هنوز مد نظر قرار نگرفته و هویت نیافته اند که تماماً حکایت از بومی نبودن این رشته در کشور ما دارد. اگر بخواهیم جمع بندی نمایم، روابط بین الملل به «غنا محتوایی»، «توسعه گرایشی» و «تقویت بعد کاربردی آن» نیازمند است تا بتواند به جایگاهی مشابه در کشورهای توسعه یافته نایل آید.

با توجه به الگوی تحلیلی ای که ارائه نمودید، انجمن ایرانی روابط بین الملل چه نقشی می تواند برای رفع کاستی ها ایفا نماید.

اگر چه نمی توان منکر محدودیت ها و موانع شد و همچنین

فعالیت که با مدیریت آقای دکتر حاجی یوسفی، اداره می شود؛ هدف مهمی را دنبال می نماید. نخست آن که: انجمن ظرفیت های خود را به صورت تخصصی فعال سازد. دوم آنکه، مشارکت دانشگاه های مختلف افزایش یابد. چون این کمیته ها در دانشگاه های مختلف تاسیس می شوند. سوم آن که، هیات مدیره به سمت کارهای ستادی گرایش پیدا نماید و فعالیت های صنف به کانون های علمی و همین کمیته ها منتقل شود. نتیجه آن که چند تقاضا از دانشگاه های مختلف دریافت شد که با موافقت اصولی هیات مدیره مواجه شد. طبقاً ارایه برنامه ها، معرفی اعضاء و بیان امکانات و اهداف، زمینه تصویب و تاسیس یک کمیته را فراهم می سازد.

از این میان می توان به تقاضاهای دانشکده معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق علیه السلام اشاره داشت که تاسیس کمیته علمی، جهان اسلام را پیشنهاد داده بود. این کمیته که با مدیریت آقای دکتر خانی و عضویت اساتیدی چون آقایان دکتر درخشه، دکتر طباطبایی، دکتر خواجه سروری، دکتر سید امامی، دکتر شریعت و تنی چند از اساتید مدعو فعال می شود، چند برنامه اصلی دارد که از مهمترین آنها می توان به انتشار نشریه ای مخصوص به زبان انگلیسی با موضوع محوری نگاه ها و ایده های اسلامی، با انجام پروژه های تحقیقاتی با نگاه اسلامی در حوزه روابط بین الملل و جهان اسلام؛ تعریف رشته جهان اسلام (مطالعات منطقه ای جهان اسلام) برای طرح و تصویب در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و همچنین برگزاری همایش علمی اشاره داشت. چنان که ملاحظه می شود اهداف توسعه ای و کاربردی بصورت توأمان لحاظ شده اند.

به عنوان آخرین سوال می خواستیم بدانیم که انجمن در این دور جدید شبکه روابطش را چگونه هدایت و توسعه خواهد داد؟ آیا طرح مشخصی برای این موضوع وجود دارد؟

نتایج مثبت ناشی از عملکرد هیات مدیره قبلی، دلیل خوبی است که ما امروزه به ارتقاء جایگاه انجمن فکر نماییم و از این طریق اهداف مصوب را دنبال نماییم. این کار بدون توسعه شبکه ارتباطات انجمن میسر نیست. در این خصوص و حسب مصوبات جلسات اول و دوم هیات مدیره، چند اصل تعریف شده است:

اصل اول: نگاه به دانشگاه ها. بدین معنا که انجمن باید بتواند شان علمی و رابطه دانشگاهی خود را ارتقاء ببخشد و به مقتضای ماهیتش در دانشگاه های مرتبط حضور علمی- پژوهشی بیابد.

اصل دوم: نگاه به موسسات پژوهشی. انجمن به طور قطع ماهیت پژوهشی قوی تر خواهد یافت و این بدان معناست که شبکه همکاری آن با موسسات پژوهشی در حوزه روابط بین الملل دقیق تر می شود. اصل سوم: همکاری با موسسات اجرایی. در نتیجه دو اصل بالا، به طور طبیعی ظرفیت های انجمن فعال می شود و تولیدات خوبی خواهد داشت. انجمن برای کاربردی نمودن آنها و جلوگیری از حاکمیت نگرش های صرفاً انتزاعی، رابطه معینی را با دستگاه های اجرایی جهت عرضه خدماتش برقرار خواهد نمود.

از این که لطف نموده و وقت خود را به خبرنامه اختصاص دادید، کمال تشکر را داریم.

اینجانب نیز برای شما آرزوی سلامتی و توفیق دارم.

نباید از نظر دور داشت که این اولین انجمن علمی در این حوزه و با طول عمری اندک است؛ اما می خواهیم چند محور محدود را به عنوان اموری که امکان عملیاتی شدن دارند، مد نظر قرار دهیم.

اول: انجمن می تواند در غنا بخشی به رشته موجود نقش محوری ایفا نماید. انجمن باید با توجه به اعتبار و سرمایه علمی اش نزد اساتید و دانشجویان، طرح های پژوهشی هدفمندی را به منظور تقویت دانش بومی روابط بین الملل آغاز نماید. این اقدام در اصلاح متون، منابع آزمون ها، محتوای همایش ها و ... تجلی می یابد و می تواند « اندیشه » را ارتقاء بخشد.

دوم: انجمن می تواند واسط خوبی بین حوزه های اجرایی و علمی باشد و از این طریق با اعتماد سازی نهادینه و هدفمند، نتایج برآمده از حوزه دانش روابط بین الملل را به حوزه اجرایی وارد نماید. این کار به تدریج خواهد بود ولی بسیار موثر و مثبت ارزیابی می شود.

به نظر من اگر این دو محور حداقل برای یک دوره ۶ ساله ملاک باشد و مقدماتش خوب گذارده شود، امکان رفع نواقص چهارگانه پیشین فراهم می آید. به عبارت دیگر انجمن نخست باید « تقویت علمی » را در دستور کار قرار دهد و سپس زمینه عرضه آنها را آماده نماید.

آقای دکتر مطلع شدیم که از جمله مصوبات اخیر هیات مدیره فعال سازی کمیته های علمی انجمن بوده است که در این راستا یک کمیته هم با عنوان، جهان اسلام تعریف شده است. در این خصوص نیز توضیحاتی ارایه نمایید.

همانطور که بیان شد، از اقتضات بومی شدن رشته روابط بین الملل پرداختن به موضوعات مورد نیاز این رشته در داخل کشور است. جهان اسلام از این موضوعات است که تا حالا چنان که شایسته بوده به آن توجه نشده است. هیات مدیره در اولین جلسه دور جدید خود، یکی از ظرفیت های مهم انجمن را حسب اساسنامه فعال نمود که فعال سازی کمیته های علمی باشد. این

پاسخ‌های حقوق بین‌الملل به دزدی دریایی در سواحل سومالی

قاسم ترابی
دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل

رشد بی‌سابقه دزدی دریایی در سواحل سومالی منجر به پاسخ‌های بین‌المللی چندوجهی گشته‌است. بسیاری از کشورها نیروهای دریایی خود را با هدف حفاظت از حمل‌ونقل تجاری بین‌المللی به منطقه فرستاده‌اند. شورای امنیت سازمان ملل براساس فصل هفتم که در ارتباط با موضوع تهدیدات علیه صلح و امنیت بین‌المللی می‌باشد، قطع‌نامه‌هایی صادر کرده‌است که مجوز حقوقی استفاده از زور به‌شکلی بی‌سابقه در تعقیب دزدی دریایی را می‌دهد. در حالی که تعریف سنتی از دزدی دریایی براساس حقوق بین‌الملل پاسخ نظامی سایر کشورها را در قلمرو دریایی یک کشور محدود می‌کند، قطع‌نامه شورای امنیت در سال ۲۰۰۸ اجازه استفاده از نیروی نظامی در قلمرو و آب‌های تحت حاکمیت سومالی را به سایر کشورها داد. انگلستان طی توافقی با کنیا اجازه یافت تا دزدانی که توسط نیروی دریایی این کشور اسیر شده‌اند را در دادگاه‌های کنیا محاکمه نماید. تمامی این تحولات، پاسخ‌های حقوقی نوآورانه‌ای به گسترش مدرن یکی از قدیمی‌ترین جرائم بین‌المللی به رسمیت شناخته شده هستند.

• پیش زمینه

طی چندسال گذشته، دزدی دریایی در سواحل سومالی تبدیل به یک پدیده نامطلوب محلی شده است، به شکلی که اصولاً این کشور توانایی لازم را برای اعمال حاکمیتش در سرزمین خود از سال ۱۹۹۱ به بعد را نداشته است. فقط در سال گذشته حمله به حمل‌ونقل بین‌المللی در خلیج عدن دوپست درصد افزایش داشته است. شاید بتوان این موج شدید را انفجاری مهم در چنین فعالیت مجرمانه طی دوپست سال گذشته دانست. مشکل دزدی دریایی با مسأله جغرافیا پیچیده‌تر شده است. تمامی کشتی‌هایی که از کانال سوئز عبور می‌کنند باید از باریکه کوچکی که بین شاخ افریقا و شبه جزیره عربستان است بگذرند، جایی که کشتی‌های باربری و خدمه غیرنظامی مورد غارت قرار می‌گیرند. دزدان دریایی کشتی‌ها را می‌دزدند تا در قبال آزادسازی آن و خدمه از صاحبان کشتی پول دریافت کنند و یا این که از طریق فروش محموله کشتی پول به دست آورند. یک دزدی می‌تواند ۱۵۰٫۰۰۰ دلار برای هر دزد دریایی پول داشته باشد (در سومالی درآمد سرانه ملی ۶۰۰ دلار و امید به زندگی حول و حوش ۴۷ سال می‌باشد). در حال حاضر صدها خدمه غیرنظامی از کشورهای مختلف که در دست دزدان دریایی هستند منتظر مذاکره زورگیرانه آن‌ها با هدف آزادسازی می‌باشند. در سال گذشته دزدان گستاخ‌تر شده‌اند. آنها حملاتی به یک کشتی حتی خارج از سواحل

نیروی نظامی

در درون خاک

سومالی را می‌داد.

اجازه انجام اقدامات

نظامی علیه دزدان در سرزمین‌های

تحت‌حاکمیت یک کشور یک اقدام بی‌سابقه توسط شورای امنیت بود. این امر نگرانی‌هایی بین آن کشورهایی که سابقه مشکل دزدی دریایی را داشتند ایجاد کرد. آنها نگران هستند که قطعنامه باعث فرسایش حاکمیت سرزمین‌های ملی شود. متن قطعنامه و بیاناتی که توسط اعضای شورای امنیت صورت‌می‌گرفت بر این امر تأکید داشت که این قطعنامه صرفاً اختصاص به شرایط سومالی دارد و نباید باعث شکل‌گیری رویه حقوقی شود. در حقیقت اقداماتی که توسط دولت در حال گذار سومالی اجراء شده بود در مقابله با مشکلات دزدی دریایی بسیار ضعیف بود. علاوه بر این قطعنامه‌ها اشاره داشتند که هر اقدامی در سرزمین سومالی می‌باید توسط دولت ملی سومالی مورد تصویب قرار گیرند و با حقوق بشر دوستانه بین‌المللی مطابقت داشته باشند. شرط آخر ممکن است سطح گسترده امکان استفاده از زور براساس قطعنامه را به شدت محدود کند. دزدان دریایی جنگجو نیستند، بلکه بیشتر شهروندان عادی هستند. تحت حقوق بشردوستانه بین‌المللی، شهروندان را جز در موارد دفاع مشروع نمی‌توان مورد هدف قرار داد. سران نظامی ایالات متحده از قبل هشدار داده بودند که هر اقدامی علیه دزدان دریایی ممکن است منجر به مرگ افراد عادی گردد. با این وجود قطعنامه ۱۸۵۱ به شکل آشکارا باعث گسترش سطح قابل‌پذیرش تعقیب گشته‌است. این قطعنامه اجازه تعقیب دزدان از دریای آزاد به دریای تحت‌صلاحیت سومالی و حتی خاک این کشور را داده‌است.

سومالی داشته‌اند. حتی دیدنی‌تر از این‌ها باید به حمله به یک کشتی حامل نفت عربستان سعودی، حمله به کشتی دیگری که حامل تانک‌های آفرینی برای کنیا بود و بدتر از همه حمله به چندین کشتی سازمان ملل که برای سومالی حامل کمک‌های بین‌المللی بودند اشاره کرد. دزدان دریایی هیچ‌گونه تبعیضی بین کشتی قائل نمی‌شوند و به همه آنها حمله می‌کنند. کارشناسان پیش‌بینی نموده‌اند که آمار دزدی با توجه به موفقیت‌های دزدان دریایی رو به افزایش گذارد.

● پاسداری بین‌المللی

گسترش بی‌سابقه دزدی دریایی باعث تشویق همکاری‌های بین‌المللی بی‌سابقه ای شده‌است. یک ائتلاف رو به گسترش به پاسداری از خلیج عدن توسط رهبری کشتی‌های آمریکایی، انگلیسی، فرانسوی و هندی می‌پردازند. این ائتلاف در حال حاضر شامل نخستین نیروی دریایی اتحادیه اروپا و نخستین نیروی دریایی چینی که خارج از حوزه دریایی چین فعالیت می‌کند می‌باشد. در اواسط ژانویه این ناوگان کوچک شامل کشتی‌های بیش از بیست کشور بود که توسط ایالات متحده آمریکا هماهنگ می‌شدند. گسترش حضور نظامی در بازداری و ناکام گذاشتن شماری از موارد دزدی دریایی موفق بوده است. با این وجود انگیزه‌های دزدی دریایی را از بین نبرده است.

● اقدامات اجرایی شورای امنیت

شورای امنیت سازمان ملل پنج قطعنامه مجزا در ارتباط با موضوع دزدی دریایی در سومالی تصویب نمود، که بیشترین قطعنامه در ارتباط با یک موضوع خاص در یک سال (۲۰۰۸) است. تمامی این قطعنامه‌ها براساس فصل هفتم منشور بودند که براساس آن ممکن است شورای امنیت اجازه استفاده از نیروی نظامی علیه تهدیدات به صلح و امنیت بین‌المللی را بدهد. این قطعنامه‌ها باعث گسترش حوزه اقتدار استفاده از نیروی دریایی گشت که فراتر از آن چیزی است که در حقوق بین‌الملل کلاسیک مورد پذیرش قرار گرفته است. در شرایط فقدان توان شورای امنیت در استفاده از نیروی نظامی، حقوق بین‌الملل اجازه استفاده از نیروی نظامی را به کشورها در دریای آزاد داده‌است. در خلیج عدن، جایی که حمل و نقل بین‌المللی باید از یک باریکه کوچک صورت‌گیرد، دزدان دریایی می‌توانند به آب‌های بین‌المللی حمله کنند و سپس خیلی سریع به آب‌های تحت‌حاکمیت سومالی برگردند. شورای امنیت با تصویب قطعنامه ۱۸۱۶ به این مشکل پاسخ داد و به کشورها اجازه داد تا اقدامات نظامی را حتی در درون آب‌های تحت‌حاکمیت سومالی انجام دهند و این خواسته سومالی هم بود. در آخرین هفته حکومت بوش، شورای امنیت قطعنامه مهم‌تری تصویب نمود که مجوز استفاده از

بنا بر این
هرچند اقداماتی
که علیه دزدان دریایی
صورت می‌پذیرد محدود
و صرفاً موارد دفاعی را
شامل می‌شود، با این وجود
جای تعجب ندارد که میزان
اقتدار و مجوزی که این قطعنامه‌ها
در استفاده از قدرت نظامی داده‌اند،
بسیار گسترش یافته‌است. در حقیقت در
مهم‌ترین مورد مهم در این حوزه در آوریل
۲۰۰۸ تکاورهای فرانسوی به دزدان دریایی در
خاک سومالی که در آنجا گروگان‌ها را نگهداری
می‌کردند حمله کردند. البته این مأموریت استثنایی
بود که صرفاً در پاسخ به دزدیدن کشتی لوکس دریایی
فرانسوی با مسافران آن صورت می‌گرفت.

● صلاحیت محاکمه دزدان دریایی

سؤال دیگری که براساس قطعنامه‌ها مطرح شد این مسأله بود
که آیا دزدان اسیرشده در سومالی می‌توانند تابع صلاحیت جهانی
برای محاکمه باشند؟ دکترین صلاحیت جهانی به هر کشوری
اجازه می‌دهد تا افرادی را که جرائم بین‌المللی مرتکب می‌شوند
را محاکمه نماید حتی اگر جرم انجام‌شده ربط روشنی با آن
کشورها نداشته باشد. برای صدها سال این دکترین صرفاً در مورد
دزدی دریایی اعمال می‌شد. در دهه‌های اخیر صلاحیت‌های جهانی
توسط دادگاه‌های ملی در موارد دیگری چون جنایات جنگی،
جنایت علیه بشریت و شکنجه اعمال می‌گردد. در حالی که شکل
اولیه استفاده از این صلاحیت در موارد دزدی دریایی منسوخ شده،
با این وجود در حال حاضر صلاحیت جهانی می‌تواند زمینه‌ای بالقوه
برای کمک به حل مسأله رو به گسترش دزدی دریایی باشد.

با این وجود در عمل کشورهایی که در حال پاسداری
از خلیج عدن هستند، دزدان را به دلیل مشکلات و هزینه غیرقابل
پیش‌بینی آن مورد تعقیب قرار نداده‌اند. این که با دزدان دریایی
چه باید کرد تبدیل به پرسش حقوقی کلیدی در چارچوب مبارزه
جاری علیه دزدان دریایی شده‌است. دیدگاه مسلط کشورها این بوده
که از زندانی کردن دزدان اجتناب کرده و پس از اسارت، آنها را
آزاد کرده‌اند. بازگرداندن دزدان به سومالی برای رسیدگی قضایی
نیز به واسطه فقدان یک دولت کارآمد و احتمال این که متهمان
مورد رسیدگی قضایی غیرمنصفانه و رفتار بی‌رحمانه‌ای قرار گیرند،

نمی‌تواند انتخاب شود چرا
که معاهدات بین‌المللی کشورها را از این
که افراد را به کشورهای بی‌تحویلی دهند که در آنجا
احتمالاً مورد آزار و سوءاستفاده قرار می‌گیرند، منع کرده
است. ولی فرانسه دزدان دریایی اسیرشده را به سومالی
تحویل داده‌است. کشورهای درگیر خواهان رسیدگی به جرم
دزدی دریایی در یک دادگاه بین‌المللی یا دادگاه‌های داخلی سایر
کشورها در منطقه شده‌اند. بریتانیا در پیشنهاد آخری پیش‌قدم
است. این کشور یادداشت تفاهمی را با کنیا امضاء کرد که در آن
این امکان به وجود آمد که از آن به بعد دزدان دریایی اسیرشده
برای محاکمه به این کشور فرستاده شوند. آمریکا اولین تجربه
از این توافقات را داشت. این کشور در سال ۲۰۰۶ یک گروه از
دزدان را به دولت کنیا در یک مورد کاملاً کنترل شده تحویل داد.
در حالی که در دادگاه دزدان دریایی محکوم شدند و محاکمه بدون
پیچیدگی خاصی به پایان رسید، اما این امر به یک رویه قاعده‌مند
تبدیل نشد. بریتانیای کبیر و سایر کشورهایی که به پاسداری در
منطقه می‌پردازند در حال بحث در مورد امکان برگزاری دادگاه‌های
این‌چنینی در سایر کشورهای منطقه هستند.

مشروعیت و قانونی بودن چنین انتقال‌هایی با توجه به موارد
و بندهای مرتبط با دزدی دریایی در معاهده سوم سازمان ملل در
ارتباط با حقوق دریاها (UNCLOS) که معاهده‌ای چندجانبه
و جامع می‌باشد و از آن تحت‌عنوان اساسنامه حقوق دریاها نام

می‌برند مورد شک و تردیدهایی است. این کنوانسیون عرف منع دزدی دریایی را که سابقه طولانی دارد را تدوین کرد. ماده ۱۰۵ آن صلاحیت جهانی در موارد دزدی دریایی را تدوین کرد که به معنای آن است که هر کشوری می‌تواند کشتی دزدان دریایی را در دریای آزاد متوقف کند، اما محاکمه دزدان باید در دادگاه‌های کشوری برگزار شود که دزدان دریایی را توقیف کرده است. تاریخ تصویب این معاهده نشانگر این موضوع است که ماده یادشده قصد داشته تا انتقال دزدان را به کشور ثالث منع کند. تاکنون هیچ دادگاهی برخلاف ماده ۱۰۵ معاهده حقوق دریاهای حکم صادر نکرده، اما این امر ممکن است در مورد تحویل دزدان دریایی اسیر شده توسط انگلستان که به کنیا برای محاکمه تحویل داده شدند به وقوع بپیوندد.

• اجرای حقوق دزدی دریایی

همکاری بین‌المللی که مسأله دزدی دریایی در سوماالی باعث شکل‌گیری آن شد غیر معمول است. علی‌رغم آن که کشورها هزینه‌های جدی اقدامات را مورد پذیرش قرار داده‌اند، اما آنها از پذیرش بار صلاحیت حقوقی شانه خالی کرده‌اند. بسیار بعید است که دزدی دریایی بدون آن که عاملان آن مورد تعقیب حقوقی و مجازات قرار گیرد پایان یابد. در شرایط نبود یک پاسخ جامع بین‌المللی که منجر به از توان‌انداختن دزدی دریایی شود، کشتی‌ها به آن سو متمایل می‌شوند تا از کمپانی‌های خصوصی امنیتی یا سایر راه‌حل‌هایی که خودشان تشخیص می‌دهند استفاده کنند. در حال حاضر برای محاکمه دزدان دریایی چه در چارچوب معاهده SUA و چه از طریق دادگاه‌های کشور ثالث چون کنیا راه‌حل‌های حقوقی مورد بحث قرار می‌گیرند و این امکان وجود دارد که هنوز بتوان از طریق حقوقی پاسخ‌جذبی به این مسأله داد که این مسائل باعث طرح سؤالات جدیدی در عرصه حقوق بین‌الملل شده است. یک پاسخ ساده و رُک به این سؤالات محاکمه دزدان در دادگاه‌های کشوری می‌باشد که دزدان را اسیر کرده‌است که این رویه ریشه در حقوق بین‌الملل عرفی و معاهده‌ای دارد. با این‌وجود برای امروز این رویکرد به‌عنوان یک انتخاب جذبی مورد قبول قرار نگرفته‌است.

براساس هماهنگی قبلی اولین جلسه هیئت مدیره جدید انجمن ایرانی روابط بین‌الملل در ساعت ۱۳ روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۸/۹/۱ در محل دفتر انجمن تشکیل شد و در مورد تفکیک وظایف رأی‌گیری به عمل آمد که در نتیجه:

۱. جناب آقای دکتر مهدی ذاکریان به عنوان رئیس هیئت مدیره
۲. جناب آقای دکتر ارسلان قربانی شیخ‌نشین به عنوان نایب

رئیس

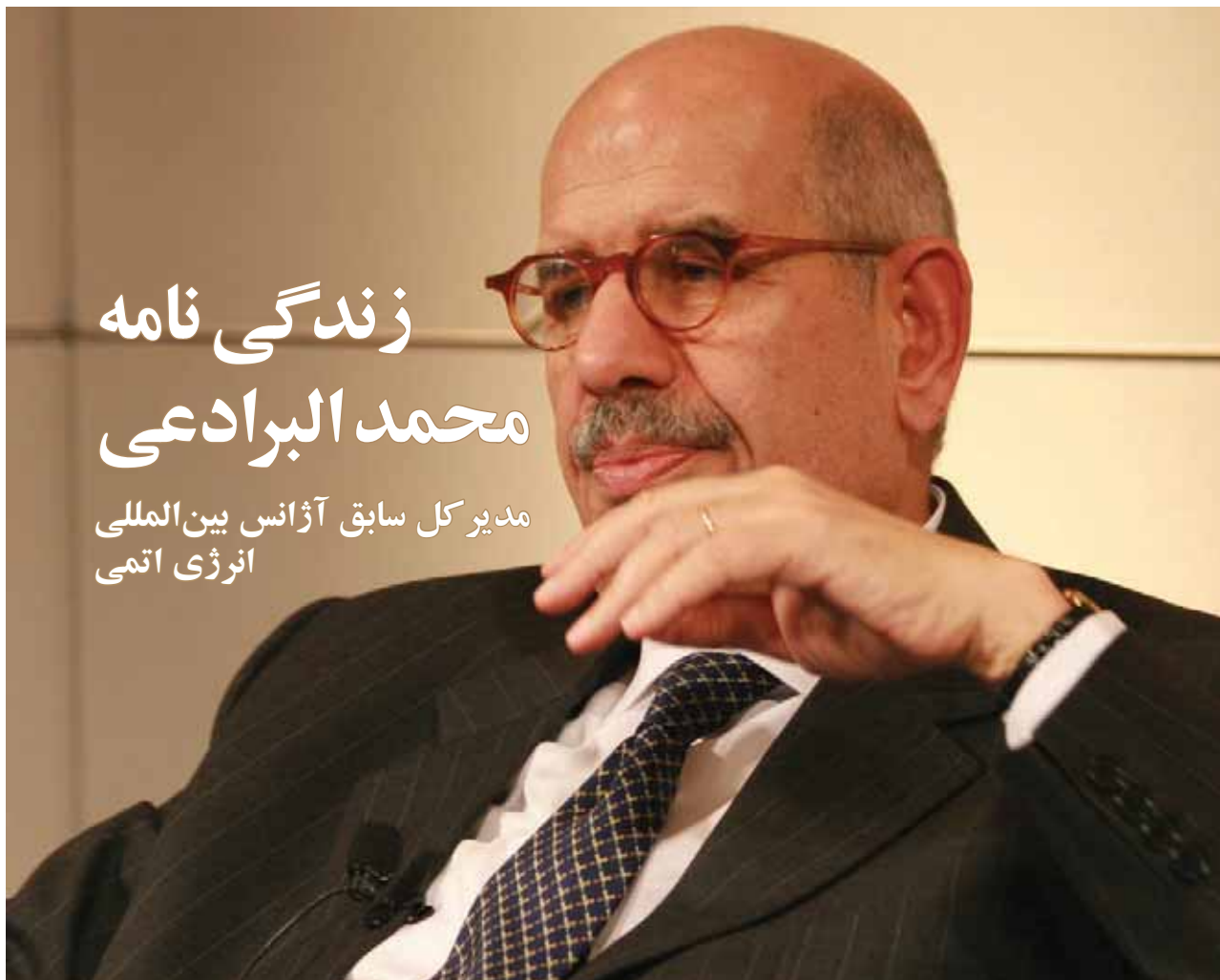
۳. جناب آقای دکتر اصغر افتخاری به عنوان دبیر

۴. جناب آقای دکتر حسین دهشیر به عنوان خزانه دار

انتخاب شدند. در پایان انتخاب شدگان با امضای این برگ قبول مسئولیت نمودند و هیئت مدیره به آقای ضیاء‌الدین صبوری و کالت تام داد تا کلیه امور ثبتی هیئت مدیره را در اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی انجام داده و دفاتر مربوطه را امضا کند. ضمناً براساس اساسنامه کلیه اسناد تعهدآور با امضای آقای دکتر ذاکریان (رئیس هیئت مدیره) و دکتر افتخاری (دبیر) همراه با مهر انجمن و نامه‌های رسمی با امضای آقای دکتر ذاکریان (رئیس هیئت مدیره) یا آقای دکتر افتخاری (دبیر) انجمن معتبر خواهد بود.

اولین جلسه هیئت مدیره انجمن ایرانی روابط بین‌الملل

زندگی نامه محمد البرادعی

مدیر کل سابق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

«محمد البرادعی» روز جمعه به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفت: خدایا، مرا ابزار صلح خودتان قرار بده، جایی که تنفر است، بگذار عشق بکارم، جایی که تخطی است، ببخش، جایی که تردید است، اعتماد کن، جایی که ناامیدی است، امید بده، جایی که تاریکی است، نورانی کن و جایی که غم است، شاد کن. البرادعی با مراسم مختصری در حضور همکارانش در وین، پایان مأموریت خود در ریاست آژانس را جشن گرفت و از صحنه سیاست بین‌المللی خداحافظی کرد. مراسم رسمی آغاز مسئولیت آمانو سه‌شنبه اول دسامبر (۱۰ آذرماه) برگزار شد.

● زندگی‌نامه

محمد البرادعی در ۱۷ ژوئن سال ۱۹۴۲ در «قاهره» مصر متولد شد و در سال ۲۰۰۵ برنده جایزه صلح نوبل شد. «مصطفی البرادعی» پدر وی که وکیل بود به کانون وکلای دادگستری مصر رفت و با حکومت «جمال عبدالناصر» رئیس‌جمهوری مصر به نزاع پرداخت.

محمد البرادعی راه پدرش را ادامه داد و مدرک خود را در

«محمد البرادعی» که زمانی خود را «پاپ هسته‌ای» می‌خواند، پس از ۱۲ سال از سمت مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی کناره‌گیری کرد در حالی که هرگز نتوانست تحت تاثیر شرایط قرار نگیرد.

«محمد البرادعی» پس از گذراندن سه دوره ۴ ساله به عنوان مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، رسماً از سمت خود استعفا داد تا جای خود را به «یوکیا آمانو» نماینده ژاپن در آژانس دهد. البرادعی رفت، در حالی که درباره او نمی‌توان قضاوت صریحی داشت؛ دوست داشت که زیر بار زور نرود، اما اگر این زور پر زور می‌شد چه؟ به هر حال نیاز یک سیاست‌مدار بخصوص دیپلمات در درجه اول این است که «زنده بماند» و البته بارها شده بود که در بیانیه‌هایش پس از اینکه اعتراف کرده بود ایران انحرافی از فعالیت صلح‌آمیز نداشته، کلامش را تعدیل کرده بود که «می‌خواهم زنده بمانم» و البته تا همین اواخر زنده ماند ولی همین یکی به نعل و میخ زدن‌هایش باعث شد تا نه سیاه باش و نه سپید که تبدیل شود به مدیر کلی خاکستری؛ هر چند هرگز نمی‌شود تا ابد خاکستری ماند.

عنوان جانشین البرادعی برگزیده شد.

● نقش البرادعی در دستور قرارداد برنامه هسته‌ای ایران

محمد البرادعی در دوران ریاست خود در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بیش از ۲۰ گزارش از تأسیسات و فعالیت‌های هسته‌ای ایران ارائه کرد که در تمامی این گزارش‌ها بر صلح‌آمیز بودن فعالیت‌های هسته‌ای ایران تأکید کرد.

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز جمعه هفته گذشته تحت فشار کشورهای غربی به صدور قطعنامه علیه ایران تن داد. کشورهای غربی از جمله آمریکا و انگلیس و فرانسه طی روزهای اخیر به شدت در تلاش بودند تا با فشار بر آژانس، قطعنامه‌ای را تصویب کنند.

این در شرایطی است که «محمد البرادعی»، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که سی‌ام نوامبر سمت خود را رسماً به «یوکیو آمانو» ژاپنی واگذار کرد، در آخرین گزارش خود درباره برنامه هسته‌ای ایران بر نبود انحراف در برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران تأکید کرده بود.

البرادعی اغلب از جانب غرب و آمریکا به علت سیاست‌هایی که در قبال ایران اتخاذ کرده است مورد انتقاد و سرزنش قرار گرفته است.

گرچه «جرج بوش» رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا یکی از منتقدان البرادعی بود اما «باراک اوباما» رئیس‌جمهور کنونی آمریکا یکی از بزرگترین طرفداران وی محسوب می‌شود.

البرادعی در آخرین سخنرانی خود برای شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ژوئن سال ۲۰۰۹ اعلام کرد که آژانس توانسته است رسیدگی به مواد هسته‌ای در ایران را ادامه دهد و همچنین اعلام کرد که با ابتکار آمریکا برای تعامل با جمهوری اسلامی ایران از طریق مذاکرات مستقیم بدون پیش‌شرط و براساس احترام دوجانبه بسیار دلگرم شد و اظهار امیدواری کرد که ایران با حسن نیت به این ابتکار آمریکا پاسخ مثبت دهد. شورای

رشته حقوق، از دانشگاه قاهره در سال ۱۹۶۲ کسب کرد. محمد یکی از ۵ فرزند خانواده‌اش بود. وی با «آیدا الکاجف» که گفته می‌شود اصالت ایرانی دارد ازدواج کرد و حاصل این ازدواج دو فرزند به نام‌های «لیلا» و «مصطفی» است. لیلا وکیل است و با همسر خود در لندن به سر می‌برد و مصطفی مدیر صوت در یک شبکه تلویزیونی است. وی نیز در لندن زندگی می‌کند.

● مشاغل

محمد البرادعی در سال ۱۹۶۲ مدرک لیسانس خود را از دانشگاه قاهره در رشته حقوق کسب کرد و مدرک تحصیلات تکمیلی خود (DEA) را در موسسه فارغ‌التحصیلی مطالعات بین‌المللی «HEI» در ژنو و مدرک دکتری را در رشته حقوق بین‌الملل در دانشکده حقوق «نیویورک» در سال ۱۹۷۴ کسب کرد.

شغل دیپلماتیکی وی در سال ۱۹۶۴ در وزارت امور خارجه مصر آغاز شد. وی در آنجا در مأموریت‌های دائم مصر در سازمان ملل متحد در نیویورک و ژنو در زمینه موضوعات سیاسی، حقوقی و کنترل سلاح شرکت کرد.

از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۷۸ به عنوان مشاور ویژه در وزارت امور خارجه مصر فعالیت کرد. در سال ۱۹۸۰، وی به عنوان یکی از مقام‌های ارشد در زمینه برنامه حقوق بین‌الملل در موسسه آموزش و تحقیق سازمان ملل متحد فعالیت می‌کرد.

از سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۷ به عنوان استادیار حقوق بین‌الملل در دانشکده حقوق دانشگاه «نیویورک» تدریس کرد.

در سال ۱۹۸۴ البرادعی عضو ارشد دبیرخانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی شد که در آنجا بین سالهای ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۳ به عنوان مشاور حقوقی آژانس و بین سالهای ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۷ به عنوان دستیار مدیر کل روابط خارجه فعالیت کرد. البرادعی همچنین یکی از اعضای «انجمن حقوق بین‌الملل» و «جامعه آمریکایی حقوق بین‌الملل» است.

● شغل عمومی البرادعی به عنوان مدیر کل آژانس

بین‌المللی انرژی اتمی

البرادعی در اول دسامبر ۱۹۹۷ به عنوان مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برگزیده شد و جانشین «هانس بلیکس» (Hans Blix) از سوئد شد. وی برای یک دوره چهارساله دیگر بین سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵ برای دومین بار به عنوان مدیر کل آژانس برگزیده شد و سومین و آخرین دوره ریاست وی در آژانس تا نوامبر ۲۰۰۹ تمدید شد. دوره ریاست البرادعی با موضوعات منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای که شامل بازرسی از عراق قبل از حمله آمریکا به این کشور در مارس ۲۰۰۳ و تنش‌های موجود بر سر برنامه هسته‌ای ایران مشخص می‌شود.

البرادعی در سال ۲۰۰۸ اعلام کرد که به دنبال کسب دوره چهارم ریاست آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیست اما ادامه داد امیدوار است که آژانس نامزدهایی داشته باشد که مورد پذیرش همه...شمال، جنوب، شرق و غرب باشد زیرا این چیزی است که مورد نیاز است. پس از چند دوره رأی‌گیری، در سوم ژوئیه ۲۰۰۹، «یوکیو آمانو»، سفیر ژاپن در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به

● جوایز

دکتر البرادعی در دوران ریاست خود در آژانس به علت تلاش‌هایش برای آنکه این اطمینان را دهد که انرژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز استفاده می‌شود، جوایزی را کسب کرد.

در ۱۷ اکتبر ۲۰۰۵، البرادعی و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به طور مشترک برنده جایزه صلح نوبل به علت تلاش برای جلوگیری از استفاده از انرژی هسته‌ای برای اهداف نظامی و دادن این اطمینان که انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز به امن‌ترین روش ممکن استفاده می‌شود، کسب کرد. وی تمامی جایزه خود را برای ساخت یتیم‌خانه‌ای در زادگاه خود در قاهره صرف کرد.

البرادعی در حالی پس از ۱۲ سال خدمت در آژانس، کرسی ریاست را ترک می‌کند که جای خود را به «یوکیا آمانو» نماینده ژاپن در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داد و آمانو دوره چهارساله ریاست خود در آژانس را اول دسامبر (۱۰ آذرماه) آغاز کرد.

حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و شورای امنیت سازمان ملل متحد، البرادعی را به علت تلاش‌های منصفانه و تخصصی وی برای رفع تمامی موضوعات مهم درباره ایران تحسین کردند.

● بیانیه‌های البرادعی درباره هسته‌ای ایران برای رسانه‌ها

البرادعی در مصاحبه‌ای با شبکه «سی‌ان‌ان» در ماه مه ۲۰۰۷ یکی از هشدارهای قاطع خود را درباره استفاده از اقدامات نظامی علیه ایران ابراز کرد و با اشاره به این نکته که افراد افراطی، ایده‌های افراطی دارند اعلام کرد که شما نمی‌خواهید بحث بیشتری با دیوانه‌های جدید که خواهان حمله به ایران هستند، داشته باشید. «راجر کوهن» ستون نویسن روزنامه «نیویورک تایمز» در آوریل ۲۰۰۹ با البرادعی مصاحبه کرد و البرادعی در این مصاحبه تصریح کرد که اسرائیل کاملاً دیوانه خواهد بود اگر به ایران حمله کند و اعلام کرد که حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران منطقه خاورمیانه را به گلوله‌ای از آتش تبدیل می‌کند و منجر می‌شود تا ایران به کمک کشورهای مسلمان به تولید سلاح بپردازد.

البرادعی در مصاحبه با روزنامه فرانسوی «لوموند» اعلام کرد: من می‌خواهم مردم را از این ایده که ایران تهدیدی برای فرداست و اینکه ما هم‌اکنون با این حق رو برو هستیم که مسئله بمباران کردن ایران یا اجازه دادن به هسته‌ای شدن این کشور را بررسی کنیم، دور نگاه دارم. ما اصلاً در آن موقعیت نیستیم. عراق نمونه بارز از اینکه چگونه استفاده از زور به جای آنکه مشکل را حل کند آن را بدتر می‌کند، است.

در ۴ اکتبر ۲۰۰۹، خبرگزاری شینهوا گزارش داد که البرادعی در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با «علی اکبر صالحی»، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، رژیم صهیونیستی را برجسته کرد و اعلام کرد که رژیم تل‌آویو اجازه بازرسی از تأسیسات خود را به مدت ۳۰ سال است که رد کرده است. البرادعی تصریح کرد: اسرائیل با داشتن سلاح‌های هسته‌ای، تهدید شماره یک خاورمیانه محسوب می‌شود.

«برنار کوشنر»، وزیر امور خارجه فرانسه، در سپتامبر ۲۰۰۷ با اشاره به خطرهای بالقوه ایران هسته‌ای اعلام کرد که ما باید برای بدترین‌ها آماده شویم و بدترین در اینجا جنگ است. البرادعی در واکنش به کوشنر، گزینه حمله به ایران را به عنوان یک «هوجیگری» توصیف کرد و ایده حمله احتمالی به ایران را رد کرد. وی به جنگ عراق اشاره کرد که در آن ۷۰ هزار غیرنظامی بی‌گناه تنها به خاطر این ظن و گمان که عراق دارای سلاح‌های هسته‌ای است کشته شدند و افزود: من فکر نمی‌کنم در این مرحله ما با خطری مواجه باشیم که رویارویی با آن به راه‌حلی فراتر از دیپلماسی نیاز داشته باشد.

تلاش‌های البرادعی تنها منحصر به بازرسی‌های هسته‌ای نمی‌شود. دیگر جنبه بسیار مهم وی پیشرفت‌هایی است که از طریق فناوری هسته‌ای حاصل شده است. در سال ۲۰۰۴ البرادعی ابتکار جهانی بسیار جامعی را برای مبارزه با سرطان آغاز کرد. این برنامه موسوم به «اقدام برای سرطان درمانی» بود.

اطلاعیه برگزاری دوره آموزشی رهیافت ها و نظریه های روابط بین الملل به زبان انگلیسی

انجمن ایرانی روابط بین الملل در راستای توان افزایشی و ارتقای سطح علمی دانش پژوهان رشته روابط بین الملل یک دوره آموزشی زبان تخصصی با موضوع و محتوای رهیافت ها و نظریه های روابط بین الملل (رنالیسم، لیبرالیسم، نئورنالیسم، نئولیبرالیسم، نظریه های مارکسیستی و دیدگاه های انتقادی، رویکرد های واکنش گرا و سازه انگاری) با بهره گیری از اساتید برجسته دانشگاه از جمله: دکتر امیر محمد حاج یوسفی، خانم دکتر مشیر زاده و دکتر سیف زاده و برگزار می نماید.

بهره مندی و مزایا

- * ارتقای توان و افزایش سطح و بنیه علمی از جمله کسب آمادگی برای شرکت در آزمون دکتری
 - * در پایان دوره به شرکت کنندگان گواهی حضور در دوره اعطا خواهد شد.
- شرایط ثبت نام
- ۱- اولویت ثبت نام با اعضای انجمن می باشد.
 - ۲- شرکت داوطلبان غیر عضو با معرفی کتبی یکی از اعضای پیوسته انجمن بلا مانع است.
 - ۳- پرداخت هزینه به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال برای اعضای انجمن (۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال برای داوطلبان غیر عضو)
 - ۴- تکمیل فرم ثبت نام
- زمان و محل ثبت نام
- کلیه اعضا و علاقمندان می توانند برای ثبت نام به دفتر انجمن واقع در خیابان کریمخان نبش آبان شمالی- ساختمان دانشگاه علامه طباطبائی- طبقه دوم- اتاق ۲۱۲ مراجعه نمایند.
- * تلفن: ۸۸۹۰۱۴۴۶ و ۴۸ داخلی ۱۰۵۷ پست الکترونیک: info@iisa.ir
- * زمان ثبت نام: تا تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۴ - دوره دوم تا ۱۳۸۹/۱/۲۰
- * زمان آغاز اولین دوره: از تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۵ (روزهای چهارشنبه بعد از ظهرها)

اطلاعیه برگزاری برنامه بازدید از موزه ها و بازخوانی جنبه های تاریخی روابط بین الملل

انجمن ایرانی روابط بین الملل در راستای بازخوانی جنبه های تاریخی روابط بین الملل در پیشینه روندها و پویای های سیاسی کشور، در نظر دارد برنامه بازدید از تعدادی از موزه های کشور را برای اعضای انجمن برگزار نماید.

• برنامه و زمان برگزاری

در این برنامه، بازدید از چهار موزه تاریخی با همراهی اعضای هیأت مدیره و استادان مدعو به شرح زیر پیش بینی شده است که با حضور شماری از اساتید برجسته روابط بین الملل و همراهی اعضای هیأت مدیره انجمن (دکتر نقیب زاده، دکتر ذاکریان، دکتر افتخاری، دکتر حمید احمدی، دکتر حق شناس، دکتر دهقانی و ...) برگزار خواهد شد:

- ۱- موزه زمان : پنج شنبه ۲۹ بهمن سال جاری
- ۲- موزه پول : پنج شنبه ۸ اسفند سال جاری
- ۳- موزه اتومبیل : پنج شنبه ۲۰ اسفند سال جاری
- ۴- بازدید دو روزه از کاخ موزه رامسر و برگزاری کارگاه آموزشی- تخصصی:

- ۱- آشنایی با مسائل حقوقی دریای خزر ۲- آخرین تحولات و یافته های علمی در باره حقوق محیط زیست
- با حضور استادان روابط بین الملل زیر نظر دکتر رضا سیمبر استاد دانشگاه گیلان ۲۳ و ۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۹

• مزایا و بهره مندی

* بازدید از موزه ها ضمن تأمین فضای سیاحتی و امکان تفریح برای اعضای انجمن، فرصت آشنایی و بازخوانی مقاطعی از تاریخ کشور با تکیه بر جنبه های روابط بین الملل را با استفاده از دانش و اندوخته های علمی اساتید برجسته کشور برای علاقمندان فراهم می آورد.

* همچنین شرکت در برنامه بازدید از کاخ موزه رامسر همراه با شرکت در کارگاه آموزشی تخصصی مبتنی بر آخرین داده ها و یافته های علمی است که در پایان دوره به شرکت کنندگان گواهی شرکت ارائه خواهد شد.

• شرایط ثبت نام

- ۱- اولویت ثبت نام با اعضای انجمن و حد اکثر با ۴ نفر همراه می باشد.
- ۲- شرکت دانشجویان غیر عضو با ارائه تصویر کارت دانشجویی بلا مانع است.
- ۳- پرداخت هزینه به مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال هر عضو و همراه (۷۰/۰۰۰ ریال افراد غیر عضو) برای موزه زمان، پول و اتومبیل و مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال هر عضو و همراه (۲/۲۰۰/۰۰۰ ریال افراد غیر عضو) برای کاخ موزه رامسر و کارگاه های تخصصی آن با احتساب هزینه های اقامت، ایاب و ذهاب و پذیرایی.
- ۴- تکمیل فرم ثبت نام.

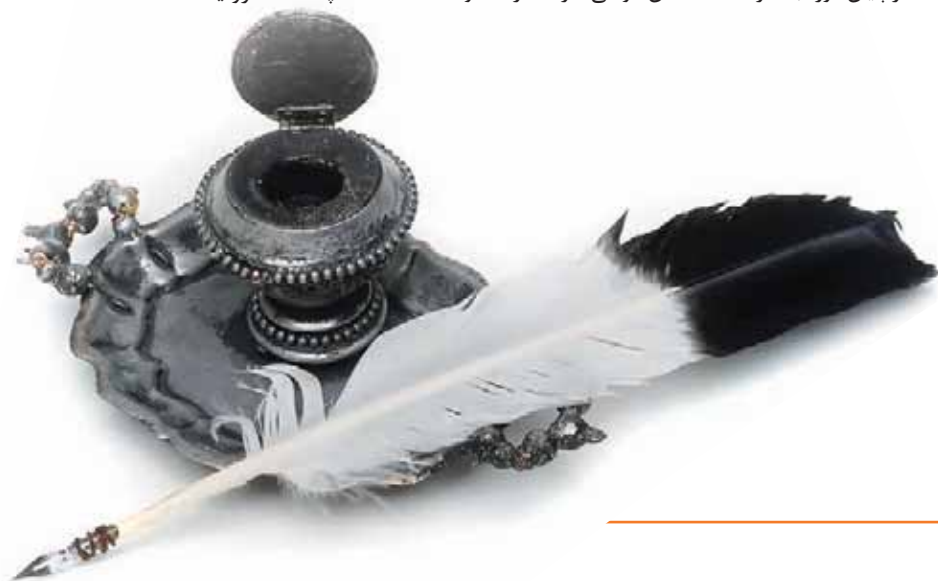
• مهلت ثبت نام

- ۱- موزه زمان : تا ۲۸ بهمن ۲- موزه پول : تا ۷ اسفند
- ۳- موزه اتومبیل : تا ۱۹ اسفند ۴- کاخ موزه رامسر و کارگاه های آموزشی تخصصی تا ۱۳۸۹/۲/۱

• محل ثبت نام

کلیه اعضا و علاقمندان می توانند برای ثبت نام به دفتر انجمن واقع در خیابان کریمخان- نبش آبان شمالی- ساختمان دانشگاه علامه طباطبائی- طبقه دوم- اتاق ۲۱۲ مراجعه نمایند.
تلفن: ۰۱۴۴۶ ۸۸۹۰ و ۴۸ داخلی ۱۰۵۷
پست الکترونیک: info@iisa.ir

روابط عمومی انجمن

NEWSLETTER

Iranian International Studies Association

Vol. 2, No. 6, Winter 2010

IISA Newsletter Assistants:

Student Members of IISA

Graphic Design: Mojtaba Taheri

Address: IISA, second floor, Allame Tabatabaei University building
- Scientific Associations, Karim Khan St., Tehran, Iran.

Tel: (+98) 88901446 and 68 - 1057

Website: www.iisa.ir

E-mail: info@iisa.ir, iranianiisa@gmail.com,

Board of Directors:

- Pr. Mehdi Zakerian** / President
Pr. Arsalan Ghorbani SheikhNeshin / Vice President
Pr. Asghar Eftekhari / Secretary
Pr. Amir Mohammad Hiji Yousofi / Member
Pr. Hossein Daheshiar / Treasurer
Pr. Mohammad Javad Haghshenas / Inspector

NEWSLETTER

Iranian International Studies Association

Vol. 2, No. 6, Winter 2010

International Law Answers to Somalian Coasts Pirates

- **Ascents and Descents
of an Association**
- **Outlook of Iranian
International Studies
Association Research
Activities**
- **Muhammad Al-Baradei's
Biography**

